

Josep Cuní, professional dels mitjans de comunicació

“No hi ha independència informativa”

Líder radiofònic al Principat amb *El matí de Josep Cuní*, el conegut periodista de Catalunya Ràdio prepara una nova edició d'*A Debat* i un informatiu diari, tots dos programes a emetre pel Canal 33.

Vaig començar a fer ràdio ara fa vint anys...

—Com Serrat.

—Sí... Aquest mes farà vint anys que vaig començar a Ràdio Joventut de Barcelona, que aleshores exercia de ràdio escola. Llavors et deien que si et volies dedicar a la ràdio era necessari que passessis per allí i fessis un curs que durava al voltant de nou mesos. Vaig tenir la sort de poder fer pràctiques en directe, suplències, etcètera. Així vaig passar gairebé un any.

—Devia ser molt jove...

—Ara fa vint anys.

—Als disset.

—Sí, als disset. Després vaig anar a Ràdio Terrassa, i vaig ser-hi del 71 al 76. Aleshores vaig passar a Ràdio Barcelona, fins al 84; i del 84 fins ara a Catalunya Ràdio, activitat que des d'un any enrere compagino amb la televisió.

—A Ràdio Barcelona, hi feia Solos en la madrugada.

—Bé, hi vaig fer de tot, com a Ràdio Terrassa. Des de torns musicals a la F.M. i gravacions publicitàries, fins a programes guionats i substitucions. Més endavant vaig començar a fer programes propis, dels quals potser un dels més recordats és *Solos en la madrugada*. El vam fer arran de la pel·lícula de José Luís Garcí, a qui vam demanar permís per a

utilitzar el títol. Volíem fer-lo tan bé que fins i tot vam invitar l'actor, José Sacristán, a venir al primer programa, però no com a convidat especial sinó com a conductor del programa.

—¿Quina diferència hi ha entre fer ràdio de nit o ràdio de dia?

—Fer ràdio de nit et destrossa la vida, però alegre l'esperit professional. Fer ràdio de nit significa tenir un públic amb una fidelitat molt important, que t'escolta i no només et sent. Per contra, personalment et destrossa la vida perquè vas contrarellotge; una cosa és anar-te'n a dormir a les cinc de la matinada un dia a la setmana si et ve de gust, i l'altra és haver de ficar-te cada dia al llit a les cinc de la ma-

tinada per obligació professional. Personalment el que em va provocar això és que després d'un temps de fer-ho, els caps de setmana es van convertir en sinònims de dormir, perquè de dia es dorm però no es descansa. Per tant, vaig acabar per anar reduint les hores de son els dies feiners per a dormir els caps de setmana, i vaig abandonar la vida social, els amics. La família, això, t'ho tolera, però quan vaig tornar a la vida *normal*, al cap de tres anys, tothom havia reconduït la seva vida, i em vaig adonar que havia estat una època dura. El que passa és que la

SER cada vegada ocupava més hores de programació, i els que estàvem a Barcelona teníem menys temps per a estar en antena. Tot i això la meua situació era molt bona, ja que col·laborava en un programa de la SER, concretament amb l'I-naki Gabilondo, i a la tarda tenia el meu programa d'una hora i mitja: un privilegiat. Ja no podia anar a més. Per això, entre altres ofertes, que no trobo elegant de dir ara, vaig decidir-me per Catalunya Ràdio.

—*¿Per què a Catalunya Ràdio sí i a les altres emissores no?*

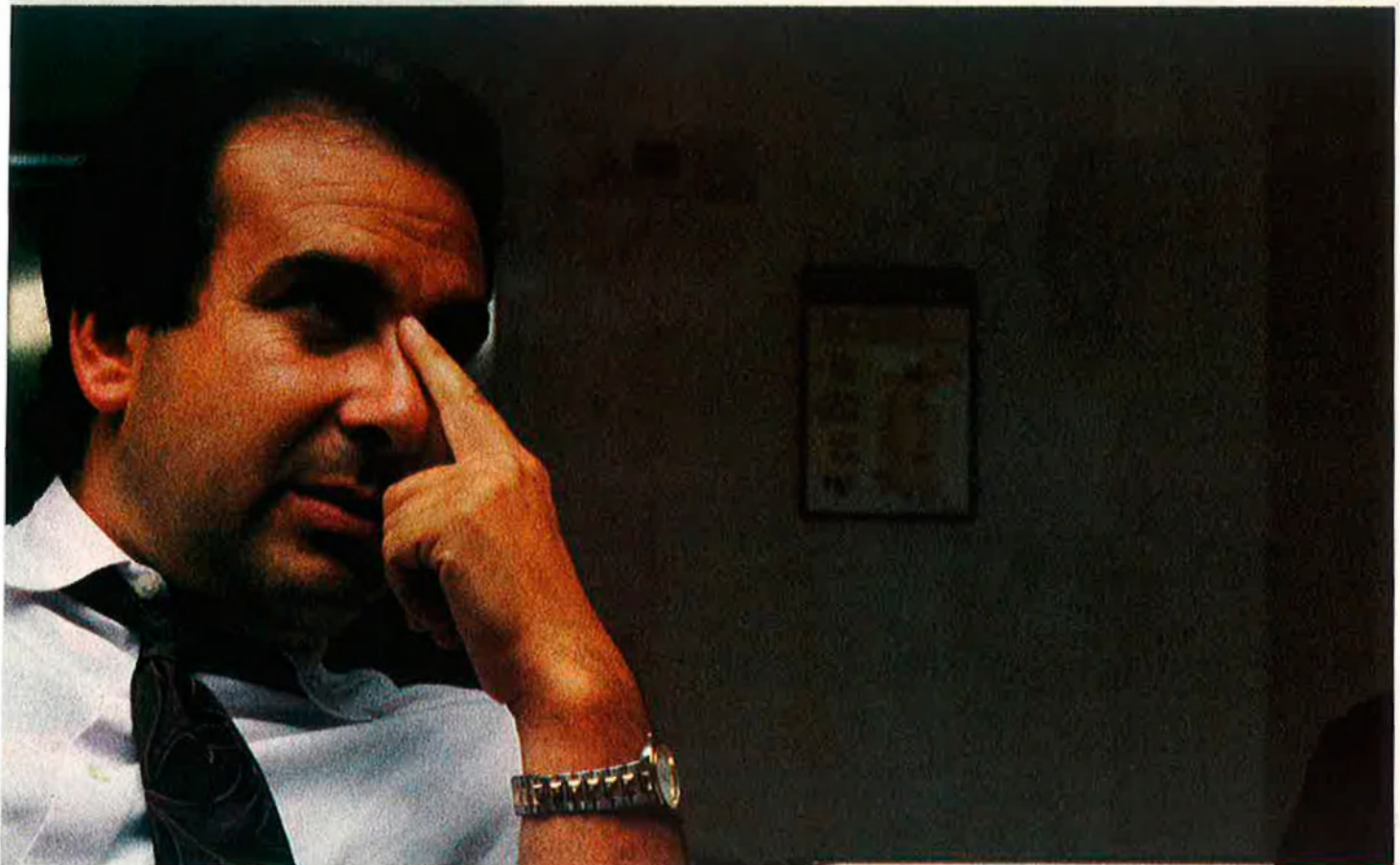
està polititzada, i els privats som independents"; i des del sector públic s'argumenta que "els privats són una colla de manipuladors, en canvi els públics som meravellosos, perquè som plurals". Ni una cosa ni l'altra. No se salva ningú. O sigui, que l'objectivitat no existeix, i la independència informativa tampoc.

—*¿La independència informativa tampoc?*

—No.

—*¿Existeix, doncs, una dependència informativa?*

—Evidentment. Perquè. a veure. ¿qui

satisfacció professional compensa el sacrifici personal.

—*I de Ràdio Barcelona passa a Catalunya Ràdio, fent el programa matinal...*

—Sí, primer vaig entrar com a cap general de programes, i quatre mesos després vaig començar a fer el programa del matí, que era el compromís adquirit amb la Corporació quan em va cridar. El càrrec de cap general de programes el vaig deixar ara fa un any, quan vaig venir a la televisió.

—*¿Vostè va acceptar anar a Catalunya Ràdio perquè no tenia cap més oferta?*

—No. A Ràdio Barcelona jo tenia una situació molt privilegiada, tant que difícilment podia aspirar a més. La Cadena

—Perquè era un repte. Catalunya Ràdio m'oferia la possibilitat de ser cap general de programes, i no tenia ni idea si jo estava capacitat per a exercir un dels càrrecs de màxima responsabilitat de l'ens. Però per altra banda significava la possibilitat d'entrar a la ràdio pública, de la qual jo sempre havia sentit pestes. Tenia la morbositat de saber si n'hi havia per a tant...

—*¿I es van confirmar aquestes pestes?*

—No, en absolut. També des de la ràdio pública he sentit moltes pestes de la ràdio privada, i jo que la conec mínimament penso que no n'hi ha per a tant. Hi ha una tendència a desqualificar la competència per la via més simple. Des del sector privat es diu: "La ràdio pública

em pot dir que una empresa privada informativament és independent?, ¿sota quin criteri? ¿El criteri d'un consell d'administració que el que vol és guanyar diners, i que per guanyar diners —qüestió perfectament lícita— tindrà per tant una línia com qualsevol altra? ¿I que aquesta línia la marcarà d'acord amb els interessos que hagi de defensar?

Es, d'altra banda, perfectament lícit dins d'una economia de mercat. Ningú no s'esquinça les vestidures perquè a més s'hagi de fer veure que s'és informativament independent. En condicions normals jo diria que és més independent un ens públic que un de privat. El que passa és que tradicionalment, i lamentablement,

hi ha hagut, i suposo que hi ha, una sèrie de personatges de l'àmbit públic que hi ha coses que no les tenen ben assumides, i aleshores de tant en tant cauen en la temptació de relliscar, i amb les seves relliscades posen en evidència aquesta independència.

—*¿Vostè ha pogut comprovar això des de dins?*

—Des de dins no he rebut mai cap trucada ni de reprovament ni de suggeriment ni de felicitació. Així de clar i així de cru.

—*¿Coneix el cas concret d'alguna d'aquestes relliscades?*

—No, no en conec cap. I això és una cosa molt curiosa; la rumorologia és molt prolífica però després no trobes mai l'interessat que et digui: "m'ha passat a mi". Cosa que sempre em deixa una gran incògnita.

—*¿No serà per por?*

—Suposo que ha de ser per por, por professional, però amb això tampoc es fa cap favor a la causa de l'ens públic.

—*¿Josep Cuní creu encertada la línia informativa de la ràdio i la televisió pública de Catalunya?*

—No sé quina és la línia informativa de la ràdio i la televisió pública de Catalunya; la coneixeria si algun dia algú em digués "la nostra línia informativa és aquesta", però ningú me n'ha parlat mai. Sempre he treballat, en aquest sentit, amb absoluta llibertat informativa.

—*Segons això, la relació entre el poder i els professionals de la informació en una ràdio o televisió pública és inexistència... Però la gent del carrer no ho veu així.*

—*¿Quina gent del carrer?*

—*L'opinió pública.*

—Bé, anem per parts. Opinió pública, no. Opinió d'altres mitjans que diuen parlar en nom de l'opinió pública. Referim-nos només a estudis científicament vàlids: la ràdio és el mitjà de comunicació amb més credibilitat dels tres que hi ha. Les ràdios més escoltades pel que fa als informatius i programes d'entreteniment són les ràdios públiques. ¿Per què? Perquè en aquest moment fent girar el dial i escoltant les ràdios privades, n'hi ha prou per a advertir, en la seva informació, una tendenciositat clara. I en moltes ocasions per ús personal o per pròpia frustració.

—*Si a Josep Cuní, en el moment en què li van oferir entrar de cap de programació a Catalunya Ràdio, una cadena pública li hagués fet la mateixa oferta per treballar en espanyol, ¿hauria acceptat?*

—No ho sé, no puc parlar d'una hipòtesi

que no s'ha produït.

—*No és una hipòtesi inversemblant...*

—A partir del moment en què no s'ha produït és una hipòtesi inversemblant. Tot i això, si hagués succeït, no sé com hauria reaccionat, ja que aquestes coses depenen de molts elements. Les persones, com a persones, es mouen per molts estímuls, entre els quals neures o sentiments, i en un moment donat pots decidir-te per una opció i a l'endemà penedir-te'n; o a la inversa.

A veure, no ens enganyem. Estem parlant, en el meu cas, d'unes relacions estrictament professionals, no hi ha cap altre vincle. A mi em van venir a buscar i jo els vaig dir: "¿Per què em voleu?". Em van contestar: "Perquè vostè és el profes-

"Les ràdios més escoltades pel que fa als informatius i programes d'entreteniment són les ràdios públiques. ¿Per què?"

sional que nosaltres necessitem". I vaig preguntar, "¿professional, han dit vostès?", i em van respondre, "sí". Bé, doncs, com a professional, parlem-ne.

—*I en van parlar.*

—Sí. La qüestió és que si, com a professional, demà ve una empresa sigui només catalana, catalano-espanyola, només espanyola, o sud-americana, jo sempre estic obert a la possibilitat de parlar-ne. Perquè si a mi se m'ofereix la possibilitat d'elaborar un projecte professional que m'engresqui i el problema és que l'he de desenvolupar en un altre idioma que no sigui el meu, doncs el problema no és tal. A mi no m'importaria en absolut treballar a Barcelona o a Nova York, consegüentment en català o en anglès.

—*O espanyol.*

—*O espanyol o francès.*

—*Entre els professionals de la ràdio i la televisió vostè té la fama de ser molt exigent...*

—Sí, és veritat. Sóc molt exigent amb mi mateix. A vegades em passo perquè crec que a la gent del meu entorn se'ls pot exigir el mateix que jo m'exigeixo. I això no és bo, ja que has de demanar als altres una mica menys del que et demanes a tu mateix si vols mantenir unes bones relacions.

—*Tothom, però, vol treballar amb Jo-*

sep Cuní.

—Això no ho sé. Afortunadament ara per ara vénen moltes més persones a mi que em diuen "m'agradaria treballar amb tu" que no a l'inrevés. I consti que jo entenc que hi hagi gent que no vulgui treballar amb mi, perquè pot ser una cosa bastant extenuant.

—*¿Es cert que vostè es considera un neures?*

—Sóc un neuròtic, sí.

—*¿Com de neuròtic?*

—Bé, gairebé mai no sé què vull, el que desitjo a les vuit del matí és probable que ja no ho desitgi a les nou... Sóc bastant inconformista, i és gairebé impossible que em senti bé amb mi mateix.

—*¿I això són neures?*

"El meu reneç preferit és collons: ¡Collons...!, i a més a més així, repenjant-m'hi.. "

—¡Oh, i tant! Home, jo ja sé que habitualment és molt difícil que algú se senti bé amb si mateix, però això portat a l'extrem que ho faig jo significa viure d'una manera molt neurotizant.

—*Bé, però en cap cas una neurosi patològica, ¿no?*

—He entrevistat diversos psiquiatres, però no se m'ha acudit mai anar a una consulta. Potser una mica per por, potser una mica per respecte. I quant a la resta, amb un pèl de petulància, puc arribar a pensar que el que em diguin ja ho sé. M'acabaria fotent molt que un psiquiatre em digués: "Ets un neuròtic", tot i que em sembla que ja ho tinc una mica assumit. De qualsevol manera el problema d'això és que la gent del meu voltant no té la culpa d'aquestes neurosis.

—*A vostè no li agrada tampoc baixar del burro...*

—Cert.

—*I té molt mal geni.*

—Bé, tinc rampells, i he de descarregar adrenalina per una banda o una altra.

—*¿Contra el micròfon?*

—El micròfon, l'acaricio.

—*¿No l'ha llençat mai?*

—No, no llenço mai les coses. El rampell de llençar una cosa i estavellar-la m'ha passat molt poques vegades; tinc massa respecte per aquests estris per a

destrossar-los. Si tinc un rampell, em freno, i acabo renegant.

—*¿Es pot saber quin és el seu reneç preferit?*

—*Collons: ¡Collons...! I a més a més així, repenjant-m'hi.*

—*¿Podria explicar quina ha estat la clau del seu èxit amb El matí de Josep Cuní?*

—És una pregunta molt complexa perquè jo no crec en l'èxit. L'èxit és aquell element que els altres veuen, i és possible que hi sigui; però em sembla que és una paraula que la persona que està treballant en aquell producte ha de desterrar del seu vocabulari, o com a mínim de la seva creença. Dit això, només hi ha una clau per aconseguir una mica la part de sort que t'has de treballar, que són les hores de dedicació.

Jo no crec en la sort, sinó que la sort te la busques. La sort no t'està esperant i quan tu passes et diu "ets el meu home, t'estava esperant". I aleshores, encantat de la vida, et deixes besar per aquesta dama misteriosa perquè et porti en braços a la suposada glòria.

—*Quant a la televisió, a part de tornar amb A debat, sembla ser que té altres projectes.*

—Bé, a mig termini hi ha previst un informatiu per al Canal 33, a diari i a les 10 de la nit.

—*¿I aniran tan bé les coses en aquesta nova etapa de televisió com li van en la ràdio?*

—Ho ignoro. Jo estic seguint a la televisió les mateixes tendències professionals que he aplicat a la ràdio, que és dedicar-hi tantes hores com puc, no regatejar-hi esforços. Això no vol dir que hagi de tenir en la televisió els mateixos resultats que en la ràdio. Aquestes coses només les pot respondre el temps.

—*I per acabar, males llengües diuen que vostè va una mica de divo...*

—Bé, això del divisme... Sempre una mica és allò que penses que tenen altres però que tu et negues a la possibilitat de posseir. Per tant, algú és possible que pensi que ho sóc, però agrairia molt que m'ho fes saber, perquè m'espantaria molt aparènciar-ho.

—*Així doncs, ¿ni èxit ni divisme?*

—Bé, ja sé que pot semblar molt demagògic, si dic "jo només pretenc ser" un professional dels mitjans de comunicació, però és que és el que realment sento. I això sí que m'agradaria que quedés reflectit literalment, perquè és una història que em té molt capficat, ara.

Eduard Company

